

Мірошник М.І.,
студентка II курсу Факультету української філології
та літературної творчості імені Андрія Малишка
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна
Науковий керівник – Вишківська В.Б.,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Національного педагогічного
університету імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті окреслено шляхи підвищення ефективності уроків української літератури в умовах Нової української школи.

Abstract. The article outlines ways to improve the effectiveness of Ukrainian literature lessons in the conditions of the New Ukrainian School.

Всередині нас криються потенційні творчі можливості, й ми повинні працювати щосили, щоб розкрити цей потенціал.
(Мартін Лютер Кінг)

Головними завданнями уроків української літератури в школі це сформувати в учня загальний рівень освіченості, навчити читати та усвідомлювати художні твори. Проте метою нової української школи є не лише виконання вище згаданих завдань, головним нововведенням є зробити процес навчання цікавим та актуальним для школярів. Здобування нової інформації повинна супроводжуватися емоціями, вчитель зможе досягти повного засвоєння поданого ним матеріалу лише за умови зацікавленості учнів у темі уроку.

Урок української літератури відкриває широке поле для творчого розвитку учня. Важливо, щоб теорія мала практику, а вивчена інформація мала актуальність в житті. вчитель потрібен створити всі умови для розвитку творчого потенціалу учнів, а також підтримати літературно обдарованих дітей. Всі учні в класі повинні відчувати впевненість у своїх творчих можливостях, а це можна досягти за умови професійної роботи вчителя, а саме вказування ним на прогрес та успіхи дітей.

Отже, для виявлення і розвитку творчого потенціалу учнів у літературній творчості запроваджують такі види творчих робіт, як написання колискових, казок, тобто жанри тих творів з якими діти добре знайомі ще із самого дитинства. Обрані жанри не ставлять дітей у рамки норми, а навпаки відкривають широку площу для фантазії.

Зокрема, процес розвитку творчих літературних здібностей школярів на основі складання казок умовно поділяю, на три етапи:

I. Пояснювальний (проілюструвати епізод казки, який найбільше сподобався чи запам'ятався. Малюнки обговорюються колективно і захищаються авторами).

II. Підготовчо-творчий.

- Спробуйте вжитися в образ головного героя й переказати казку від першої особи.
- Переробіть сумну історію на веселу.
- Придумайте власний варіант продовження казки.
- Уведіть в сюжет казки додаткового персонажа;
- Складіть казку з поданими героями;

III. Творчо-активний (на цьому етапі відбувається самостійна робота над складанням казок):

- Скласти казку за поданою ілюстрацією;
- Скласти казку за поданою темою;
- Скласти казку за поданою ідеєю;
- Скласти казку за поданою назвою.

Однією з особливостей нестандартного уроку літератури є випереджальні домашні завдання (вивчення біографії письменника, прочитання твору, складання літературного диктанту, підготовка відповідей на задалегідь оголошені проблеми твору або поставлені запитання, написання реферату, відгуку тощо). Для прикладу диференційовані домашні завдання нерідко послугують такою схемою:

- I група учнів — підготувати біографію;
- II група - підібрати висловлювання видатних людей про письменника;
- III група - визначити основні проблеми твору, який вивчається;
- IV група - підготувати історію написання, надрукування твору;
- V група - підготувати характеристику образів.

Актуальними у процесі навчання завжди залишаються методи ігор, зокрема це технології ситуативного моделювання (імітації, ігрове моделювання явищ, драматизація, інсценізація і т.п.). Для прикладу через інсценізацію учні глибше усвідомлюють особливості драматичного твору, його художній зміст, характер образів. Також шляхом такого процесу можна виявити талановитих до театрального мистецтва учнів. Або ж сприяти засвоєнню учнями важливої моральної теми.

Отже основним шляхом модернізації уроку української літератури у школі є максимальне творче освоєння теми уроку, включання дітей у практичну частину року, акцент на творчий літературний розвиток дітей та виявлення у них талантів до цієї сфери. Головний девіз вчителя повинен звучати «урок не для учнів, а разом з ними». Також невід'ємним у роботі з таврами української літератури – це актуалізація проблем, які висвітлює художній твір. Адже цікаво вивчати те, що на часі та те, що може послугуватися в житті.

Уроки літератури – це площа для творчих можливостей як учнів, так і вчителя. Адже підготовка до кожного це велика творча праця, метою якої є максимально зацікавити дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методичні орієнтири "Елементи нестандартності на уроках української мови та літератури як шлях підвищення їх ефективності» автор Т.С. Майдан;
2. «Урок української літератури в контексті нової української школи» автор А. І. Параца;
3. Електронне джерело: <https://urok-ua.com/shlyahy-pidvyschennya-efektyvnosti-suchasnoho-uroku/>

Москаленко Т.О.,

вчитель закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №3
Тростянецької міської ради,
м. Тростянець, Україна

МЕТОДИЧНА РОБОТА ІЗ ВЧИТЕЛЯМИ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ ЯК ЧИННИК ЇЇ СТИМУЛЮВАННЯ ДО НЕПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Анотація. Сучасна методична робота у школі з вчителями іноземної мови охоплює як цілеспрямовану роботу методиста із педагогами, так і самостійну методичну роботу вчителів у напрямі професійного саморозвитку. Висвітлено завдання, функції та напрями організації методичної роботи із вчителями середньої школи. Розглянуто рівні методичної компетентності вчителів як результату їх методичної роботи з підвищення готовності до застосування інноваційних технологій у процесі викладання іноземної мови.

Abstract. Modern methodical work in a school with foreign language teachers covers both the purposeful work of the methodologist with teachers and the independent methodical work of teachers in the direction of professional self-development. Tasks, functions and directions of organization of methodical work with teachers are highlighted. The levels of methodical competence of teachers as a result of their methodical work on increasing readiness for the use of innovative technologies in the process of teaching a foreign language are considered.

Актуальність теми. Сучасна освіта розглядається як вагомий фактор розвитку та соціалізації індивідуальності в інформаційному суспільстві XXI століття, що потребує демократичного спілкування та міжнародного виміру для відкриття нових знань-векторів та розвитку професійних компетентностей. Тому важливим є відповідність світоглядних принципів освітян інноваційним підходам у методичній роботі, їх готовність до організацій методичної роботи у закладі освіти [6, с. 45].

Методична діяльність відіграє значну роль у процесі набуття, розвитку і збагачення методичної підготовки педагогів, досягненні позитивних результатів навчального процесу школярів. Сучасні нормативно-правові документи (Закон України «Про освіту», Галузева концепція неперервної освіти) обґрунтовують роль та функції методичної роботи у неперервному вдосконаленні освітян, актуалізують потребу в постійному оновленні знань та рівня фахової підготовки сучасних освітян [11]. Згідно з основними положеннями нормативного законодавства неперервна освіта, професійний саморозвиток і самовдосконалення орієнтують педагогів на формування певних особисто-професійних якостей, професійних вмінь і навичок, підвищення педагогічної компетентності та майстерності. Відповідно до вказаного актуальним питанням є вдосконалення процесу формування висококваліфікованих спеціалістів «нового типу», готового до неперервних змін, а також фахівців, які здійснюючи методичну роботу із вчителями, мотивують їх до постійного самовдосконалення [18, с. 128].

Ступінь розроблення. Теоретико-методологічні засади організації методичної роботи у школі висвітлюються у працях В. Гончарової, П. Дроб'язко, І. Дубровіної, І. Жерносек, Л. Рибалко, А. Ратушинської та ін.

Пошуку ефективних форм і методів роботи вчителя-методиста (дорадника) із вчителями середньої ланки освіти присвячені праці Н. Джави, О. Заболотної, І. Заколінного, В. Захарова, К. Звір'ювої, М. Комогорової, Л. Рибалко та ін.

Однак недостатньо розглянуті особливості організації методичної роботи із вчителями іноземної мови в середній ланці шкільної освіти як чинника її стимулювання до неперервного професійного розвитку.

Мета статті полягає у визначенні змісту та особливостей організації методичної роботи з педагогами середньої школи для підвищення рівня її ефективності.